

บันทึก

เรื่อง ปัญหาการต่อวันราชการของ จ.ส.อ.โป๊ะ พลภักดี

หนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ๑๖๗๖/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑ ส่งปัญหาเรื่องการต่อวันราชการของ จ.ส.อ.โป๊ะ พลภักดี มาให้คณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาตีความ

ข้อเท็จจริงได้ความดังต่อไปนี้

เดิมกระทรวงกลาโหมได้แจ้งไปให้กระทรวงการคลังทราบ ว่า จ.ส.อ.โป๊ะ พลภักดี จำกองร้อย กองพันทหารราบที่ ๓๐ เกิดเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๐ อายุครบ ๕๕ ปี ในวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ แต่หน่วยต้นสังกัดเข้าใจว่า จ.ส.อ.โป๊ะ พลภักดี เกิดวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๒ มีอายุครบ ๕๕ ปี ในวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ทั้งขณะนั้นเป็นเวลาฉุกเฉินสถานการณ์ระดับชั้น ทหารหน่วยนี้กำลังปฏิบัติอยู่ในสนาม เจ้าหน้าที่คุมบัญชีเกษียณอายุข้าราชการประจำหน่วยทหาร นี้จึงหลงลืม มิได้ส่งบัญชีเกษียณอายุและต่อเวลาราชการให้ตั้งเวลาปกติ และ จ.ส.อ.โป๊ะ พลภักดี ก็ได้ไปปฏิบัติราชการสนามตลอดมาจนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ เมื่อสิ้นภาวะสงครามแล้ว จึงออกจากประจำการเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ กระทรวงกลาโหมพิจารณาเห็นว่า จ.ส.อ.โป๊ะ พลภักดี สมควรได้รับความกรุณา จึงได้ส่งต่อเวลาราชการย้อนหลังให้ตั้งแต่วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ เป็นกรณีพิเศษ

กระทรวงการคลังตอบว่า การที่กระทรวงกลาโหมได้ส่งต่อเวลาราชการย้อนหลัง ให้ จ.ส.อ.โป๊ะ พลภักดี เป็นกรณีพิเศษนั้นขัดกับบทบัญญัติมาตรา ๑๐ วรรค ๒ และอนุมาตรา (๓) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญทหาร พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงไม่มีทางจะผ่อนผันให้ นอกเหนือไปจากบทบัญญัติของกฎหมายได้

จ.ส.อ.โป๊ะ พลภักดี จึงได้ยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ต่อนายกรัฐมนตรีว่า ในการคำนวณบำนาญของผู้ร้อง กระทรวงการคลังได้ตัดวันราชการในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และ ๒๕๕๗ อันอยู่ในอัตราที่คูณออกเสีย โดยถือว่าผู้ร้องมีอายุราชการเพียงสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ทำให้ผู้ร้องได้รับความเสียหาย ขอให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาให้ผู้ร้องได้รับความเป็นธรรม

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งเรื่องราวของผู้ร้องให้คณะกรรมการพิจารณา เรื่องราวร้องทุกข์พิจารณา คณะกรรมการดังกล่าวพิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีมีปัญหาข้อกฎหมายซึ่ง ควรส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตีความว่า

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมีอำนาจที่จะสั่งต่อวันราชการให้ผู้ร้อง ภายหลังวันที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

๒. ถ้าไม่มีอำนาจที่จะสั่งดังกล่าวในข้อ ๑ ได้ ก็มีปัญหาว่า ผู้ร้องได้รับราชการอยู่

ต่อมาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้สั่งต่อวันราชการไปแล้ว จะเป็นการตัดสิทธิของผู้ร้องไม่ให้ในวันราชการตอนนั้นในการคำนวณบำนาญหรือไม่ ในเมื่อผู้ร้องยังคงรับราชการอยู่ต่อมาจริง ๆ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายกองที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหาที่กล่าวข้างต้นแล้ว ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

ในเรื่องการต่อเวลาราชการให้แก่ทหารผู้มีอายุครบ ๕๕ ปี บริบูรณ์นั้น พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญทหาร พ.ศ. ๒๔๘๒ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่ปัญหานี้เกิดขึ้นได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ มีความว่า

“มาตรา ๑๐

ทหารผู้มีอายุครบห้าสิบห้าปีบริบูรณ์แล้วเป็นอันถึงเวลาขาดจากราชการออกรับบำเหน็จบำนาญทหาร เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะสั่งต่อเวลาราชการให้ผู้นั้นรับราชการต่อไป

เพื่อให้การเป็นไปตามมาตรานี้

(๑) ภายในเดือนธันวาคมทุก ๆ ปี ให้เจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุทหารยื่นบัญชีรายชื่อทหารผู้มีสิทธิจะได้รับบำเหน็จบำนาญ ซึ่งมีอายุครบห้าสิบห้าปีบริบูรณ์ในปีก่อนต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและกระทรวงการคลัง

(๒) เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้รับบัญชีรายชื่อนั้นแล้วให้พิจารณาถ้าเห็นว่ายังจำเป็นจะต้องต่อเวลาราชการให้คนหนึ่งคนใดเพื่อประโยชน์แก่ราชการ ก็ให้ปฏิบัติการดังต่อไปนี้

(ก)

(ข)

(๓) เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้รับบัญชีรายชื่อทหารที่มีอายุจะครบห้าสิบห้าปีบริบูรณ์นั้นแล้ว ถ้ามิได้ต่อเวลาราชการดังกล่าวแล้วในข้อ (๒) ภายในวันที่ ๑ พฤศจิกายน ในปีที่ครบอายุ ให้ถือว่าทหารนั้น ๆ พ้นหน้าที่ราชการภายในสิ้นปีที่ยังอายุครบห้าสิบห้าปีบริบูรณ์”

มาตรานี้เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมที่จะสั่งต่อเวลาราชการให้แก่ทหารคนหนึ่งคนใดที่มีอายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์ได้ แต่การสั่งต่อเวลาราชการนี้พึงทำได้ก็แต่เพียงภายในเวลาที่กำหนดไว้ คือภายในวันที่ ๑ พฤศจิกายน ในปีที่ครบอายุดังกล่าว ถ้ามิได้ทำภายในเวลาเช่นนั้น ก็ถือว่าทหารผู้นั้นเป็นอันพ้นหน้าที่ราชการภายในสิ้นปีที่ยังอายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์

อาศัยบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น คำตอบสำหรับปัญหาในเรื่องนี้จึงมีดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะสั่งต่อเวลาราชการให้ผู้ร้องภายหลังวันที่กฎหมายกำหนดหาได้ไม่ เพราะกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้

ข้อ ๒. เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมไม่ได้สั่งต่อเวลาราชการให้ผู้ร้อง

ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ กฎหมายถือว่าผู้ร้องเป็นอันพ้นหน้าที่ราชการไปเมื่อสิ้นปีที่อายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์แล้ว ฉะนั้นแม้ผู้ร้องจะได้รับราชการอยู่ต่อมา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้สั่งต่อวันราชการย้อนหลังให้ก็ตาม ผู้ร้องก็ไม่มีสิทธิที่จะให้นับวันราชการตอนนั้นในการคำนวณบำเหน็จบำนาญไม่

อย่างไรก็ดี คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า แม้ จ.ส.อ.โป๊ะ พลภักดี จะไม่มีสิทธิได้รับบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญตามเวลาราชการที่ได้รับราชการต่อมาก็ดี แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏชัดว่า การที่ จ.ส.อ.โป๊ะ พลภักดี ได้รับราชการต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๘๖ กับ พ.ศ. ๒๔๘๗ นั้น มิได้เป็นไปโดยความผิดของ จ.ส.อ.โป๊ะ พลภักดี แต่อย่างใดเลย รัฐบาลก็ตกอยู่ในพันธะที่จะต้องหาทางจ่ายเงินทดแทนเพิ่มให้ตามส่วนที่ จ.ส.อ.โป๊ะ พลภักดี ควรจะได้รับ

(ลงชื่อ) ส. วินิจัยกุล

(นายเสริม วินิจัยกุล)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา